

Mei 2022

Beste teller,

Bij deze weer een nieuwe nieuwsbrief met veel leuke weetjes, foto's en gegevens! En doe mee met #meimotten, zie pag. 2!

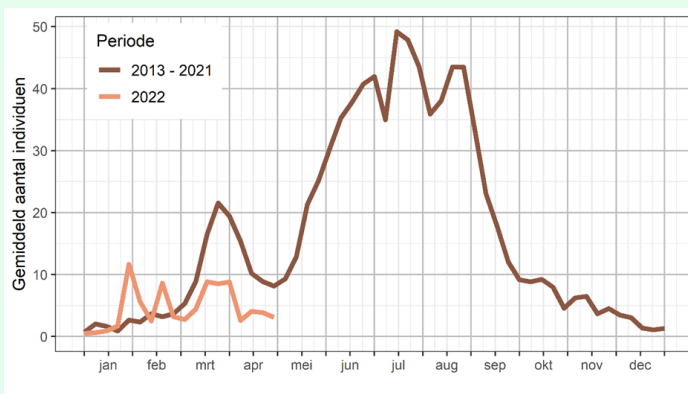
Veel leesplezier,
Jurriën van Deijk
José Kok

Het meetnet in cijfers

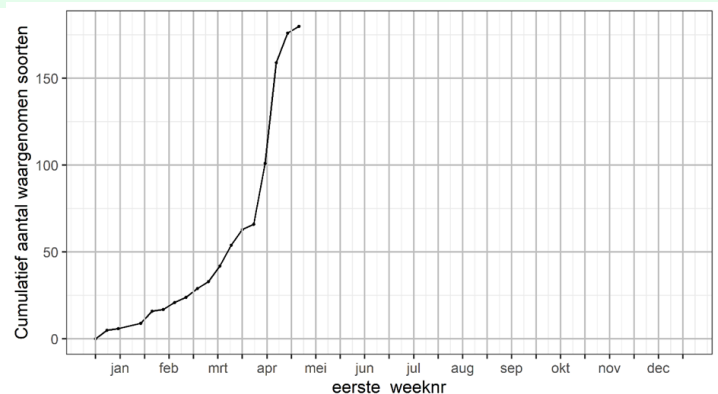
De aantallen tellingen lopen dit jaar al goed op! Er zijn al meer dan 500 meetpunten door ruim 200 vrijwilligers geteld, verspreid over 1500 nachten. Dat is erg netjes! Met zijn allen zitten we nu ook al op 161 soorten macronachtvlinders dit jaar, waarvan 151 in de maand mei. Voorgaande jaren zagen we vaak de voorjaarspiek redelijk gebundeld in de tweede helft van maart (figuur 1). Dit jaar was dat, waarschijnlijk door de redelijk warme winter, verspreid over een langere periode. En de normale piek was meer afgevlakt. Bij het gemiddelde van voorgaande jaren zit ook een relatief hoger aantal kwikdamlampen, die gemiddeld meer vlinders vangen dan LedEmmers - die nu meer in gebruik zijn. Eind april was voorgaande jaren het dieptepunt van de dip tussen de vroege voorjaarssoorten en de latere soorten, maar gelukkig is het begin mei, en zouden de exemplaren weer toe moeten nemen. En dat zien we voorzichtig ook al in het totaal aantal waargenomen soorten dit jaar (figuur 2). Daarop zien we dat het aantal soorten elke week nog flink toeneemt!

van de afgelopen maand

In april 2022 zijn tot nu toe 167 soorten macronachtvlinders in het meetnet ingevoerd. De voorjaarsuilen nunvlinder (*Orthosia gothica*), tweestreepvoorjaarsuil (*Orthosia cerasi*) en kleine voorjaarsuil (*Orthosia cruda*) stonden in de top 3, voornamelijk door hun vliegpiek en grote aantallen in het begin van de maand. Ondanks het feit dat de dunvlerkspanner (*Lycia hirtaria*) zeker niet in heel Nederland voorkomt, stond deze soort toch op de zesde plek met aantal waargenomen exemplaren, maar net onder de zwartkamdwergspanner. De lijst van de tien meest waargenomen exemplaren is terug te vinden onderaan dit bericht. Ook werden er meerdere zeldzaamheden waargenomen, zoals 19 eiken-voorjaarsuilen (*Orthosia miniosa*), 12 vroege eikenuilen (*Xanthia ruticilla*), 11 geelbruine bandspanners (*Plagodis pulveraria*), een soort die de laatste jaren aan het uitbreiden is, 8 gevlekte heispanners (*Dyscia fagaria*), 8 rozenspanners (*Europhila badiata*), 4 fruitboomdwergspanners (*Eupithecia insigniata*), 3 getekende rozenspanners (*Anticlea derivata*), 3 lichtgrijze uilen (*Lithophane ornitopus*), 3 prunusspanners (*Aleucis distinctata*), 1 geelbruine houtuil (*Lithophane socia*), 1 grijze worteluil (*Agrotis cinea*), 1 ligusterblokspanner (*Trichopteryx polycommata*), 1 tauvlinder (*Aglaia tau*) en 1 witringuil (*Cerastis leucographa*).

Figuur 1. Gemiddeld aantal waargenomen individuen per val over de periode 2013-2021 en in 2022.

Figuur 2. Cumulatief aantal waargenomen soorten in 2022.

Vlinders

De fruitboomdwergspanner is een zeldzame soort die verspreid door het land wordt waargenomen. Deze zat in de val voor het BIMAG-project in Boxmeer. De rupsen leven van diverse (fruit) bomen, waaronder appel, krentenboompje, sleedoorn en meidoorn. Foto: Angeline Aben – Derks

Top 10 waargenomen macronachtvlinders april 2022

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Aantal ex
1	nunvlinder	<i>Orthosia gothica</i>	714
2	tweestreepvoorjaarsuil	<i>Orthosia cerasi</i>	555
3	kleine voorjaarsuil	<i>Orthosia cruda</i>	388
4	gewone spikkelspanner	<i>Ectropis crepuscularia</i>	376
5	zwartkamdwergspanner	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	268
6	dunvlerkspanner	<i>Lycia hirtaria</i>	262
7	voorjaarsdwergspanner	<i>Eupithecia abbreviata</i>	206
8	puta-uil	<i>Agrotis puta</i>	167
9	maantandvlinder	<i>Drymonia ruficornis</i>	156
10	roesje	<i>Scoliopteryx libatrix</i>	155

De ligusterblokspanner wordt voornamelijk in de duinen waargenomen. De meeste waarnemingen komen uit de duinen van Noord-Holland, dus extra leuk is het dat deze in de val zat bij de Grevelingen. De rupsen leven vooral van smalbladige liguster die van oorsprong ook vele in de duinen staat. Soms wordt ook es benut als voedselplant. Foto Merijn Loeve

De witrिंगuil wordt sporadisch verspreid door de zuidelijke helft van het land waargenomen, vooral in de wat natere milieus. De rupsen leven van allerlei kruidachtige planten, loofbomen en struiken, waaronder muur, zuring, bosbes, wilg en eik. Foto Ed van Diggele

De gevlekte heispanner komt op enkele plekken op de binnenlandse zandgronden voor, met name op de Veluwe. Daar leeft de soort op open heide met voldoende open zand. Deze soort wordt met meerdere exemplaren waargenomen op Vliegveld Deelen, waar we samen met Defensie een onderzoek doen naar de effectiviteit van de LedEmmers. Foto: Jorian Eijkelboom

#Meimotten

In de maand mei willen we meer aandacht creëren voor de pracht van nachtvlinders. Dit doen we op de sociale media onder de #meimotten. Doen jullie mee door mooie nachtvlin-derfoto's te delen?

Micro's

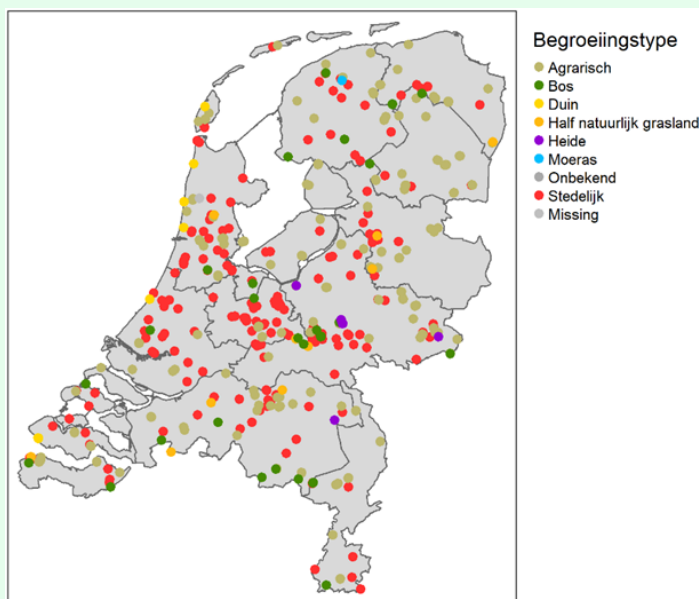
In de vorige nieuwsbrief hadden we een oproep gedaan: als je je vertrouwd genoeg voelt met de micro's, kan je ze gaan tellen. Dit is tot nu toe al een groot succes! Jullie hebben al op 40 routes tellingen van vorig jaar ingevoerd, en op twee routes zelfs van 2020! Dit jaar zijn al op 66 meetpunten micro's ingevoerd. Hierbij zijn de meest waargenomen soorten de echte voorjaarssoorten zoals de voorjaarskortvleugelmot (*Diurnea fagella*), voorjaarsbladroller (*Tortricodes alternella*), windevedermot (*Emmelina monodactyla*) en de lichte/oranje boogbladroller (*Acleris ferrugana/notana*). Geef je nog geen micro's door en (her)ken je ze redelijk goed? Stuur ons dan een mailtje!

De voorjaarsbladroller is tot nu toe de op één na (voorjaarskortvleugelmot) meest waargenomen microvinder in 2022.

Begroeiingstypen

Jullie hebben dit jaar al meer dan 550 meetpunten geteld! Regelmatig hebben we al een oproep gedaan om naast de meetpunten in het stedelijk (en agrarisch) gebied ook meetpunten in natuurgebieden te gaan tellen. Hier hebben we namelijk nog steeds redelijk weinig meetpunten. Ook dit jaar zijn de natuurgebieden (voornamelijk de duinen, heide en halfnatuurlijke graslanden) nog flink onderteld, en hier zoeken we dus voornamelijk extra meetpunten. Neem met vragen even contact met ons op!

Upload naar waarneming.nl

Je kunt je gegevens uit het meetnet ook uploaden naar waarneming.nl. Dit gaat als volgt:

Log in op het meetnet. Ga naar Instellingen en klik links op Download gegevens. Kies dan bij "Download": als XML voor waarneming.nl.

Selecteer gegevens

Welke observaties:

Download:

Bestand:

Bestandstype:

Dit bestand kan je weer uploaden door in te loggen en dan bij waarneming.nl naar de volgende pagina te gaan (hyperlink is met https, als dat niet werkt, haal https ervoor weg).

waarneming.nl/pda/obsmap/import_vs.php

Dan bestand kiezen, het xml bestand kiezen etc.

Wat te verwachten in mei?

Acht soorten hadden vorig jaar in mei meer dan 50% van het totaal aantal individuen. Deze maand is dus de beste kans om deze soorten te zien:

Soort	totaal percentage
draak	89
mendicabeer	75
maantandvlinder	74
fijnsparwegspanner	73
eikendwegspanner	71
eikentandvlinder	71
groenige orvlinder	60
lichte blokspanner	52

Groenige orvlinder, één van de soorten waarvan meer dan de helft van het exemplaren in 2021 in mei werd gezien. De soort vliegt nu ook al, dus probeer deze te vinden! In het oosten van het land heb je de meeste kans

In het nieuws

- [Na 68 jaar weer een brildrager gevonden in Nederland](#)
- [Meimotten: een maand vol nachtvinders!](#)
- [The Butterfly dimension: vlinders nemen mensen de maat](#)
- [Prachtige micro's nu te zien](#)
- [Macro nachtvinders van kruiden in de droge jaren](#) (pdf uit de "Vlinders"